

МЕТОДИКА ВИЗНАЧЕННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ

Студ. Поліш С.В.

Наук. керівник доц. Зінченко О.В.

Київський національний університет технологій та дизайну

Правильність і точність визначення собівартості продукції суттєво залежить від розподілу витрат між товарною продукцією і незавершеним виробництвом (далі - НЗВ), його оцінкою, застосовуваної номенклатури калькуляційних статей, що сприяє максимальному включенню калькуляційних об'єктів до собівартості прямим шляхом, а для непрямих витрат - відповідної бази їх розподілу. Як відомо, НЗВ є предмети праці, обробка яких не закінчена. Правильний оперативний облік НЗВ допомагає виявляти прихований брак, випадки завищення чи заниження собівартості, приписки у випуску продукції та інші недоліки в роботі. Обсяг НЗВ значно залежить від тривалості виробничого циклу і складності виготовленої продукції. На відміну від більшості галузей у молокопереробній галузі цикл виробництва є коротким і виготовляється нескладна продукція. Окрім того, сировина за своєю специфікою не може довго знаходитися у виробництві, оскільки швидко псується, а залишки НЗВ незначні.

У виробничому обліку показується не тільки рух сировини у виробництві, але і його залишки. Ці залишки щомісяця перевіряють в натуральному вираженні. У спеціальній літературі пропонується обсяг НЗВ визначати шляхом щомісячної інвентаризації. Однак, її проведення на підприємствах галузі, пов'язано зі значними ускладненнями. Оскільки, складно визначити залишки сирів, що знаходяться під пресом, залишки НЗВ при виготовленні різних сирних виробів. Тому, на практиці інвентаризують залишки НЗВ не на кожне перше число місяця, а після закінчення кварталу, що унеможливає правильність визначення собівартості готової продукції. Через значний обсяг інвентаризаційної роботи здебільшого інвентаризації на підприємствах проводяться формально. Це свідчить, про те, що значну увагу слід приділяти оперативному обліку залишків НЗВ і частіше практикувати проведення раптових інвентаризацій вибіркоким шляхом.

Собівартість продукції має формуватися на рахунках обліку без додаткових позаоблікових вибірок та перегрупувань інформації. На підприємствах це найважливіша вимога, яка висувається до обліку витрат на виробництво, проте в обліковій практиці не завжди її дотримуються. На підприємствах витрати з пакування продукції складають значну частину витрат. Тому, витрати з упакування продукції і збутові витрати, загалом, включаючи витрати на рекламу, доцільно включати до собівартості продукції і розподіляти їх між видами продукції пропорційно кількості реалізованої продукції.

Одним з найважливіших питань калькулювання є правильна розробка номенклатури калькуляційних статей. Значна номенклатура калькуляційних статей збільшує обсяг облікової роботи, а обмежена номенклатура їх зменшує, проте одночасно знижується аналітичність обліку. У зв'язку з конкретизацією окремих статей витрат загальна методика визначення собівартості не зміниться, але підвищиться аналітичність обліку за конкретними видами витрат. Це уможливіє визначення конкретних видів витрат, наприклад сировина й основні матеріали, допоміжні матеріали, понесені витрати або відхилення, і у разі перевитрати такий підхід забезпечить пошук шляхів їх усунення в процесі виробництва.

Вирішення вище зазначених питань сприятиме належно розраховувати собівартість продукції, встановити контроль за використанням матеріальних, трудових і грошових коштів за кожним переділом, кожним видом продукції, вчасно і якісно проаналізувати виробничі витрати та забезпечити керівництво необхідною інформацією для оперативного прийняття управлінських рішень.